

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: PAH/akr

Oslo, 30.09.2019

HØRINGSSVAR – TILPASNINGER I KAPITALKRAVENE FOR BANKER

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 25. juni 2019 med vedlegg vedrørende ovennevnte. Finansforbundet gir med dette sitt hørings svar.

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen, med 32.000 medlemmer. Finansforbundet er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for finansnæringen, og ivareta kundenes rettigheter.

Finansforbundet vil gjerne få gjenta noen av innspillene vi ga da EUs kapitalkravregelverk var på høring i august 2018, og noen av innspillene vi ga da Finansdepartementet foreslo å utvide listen over systemkritiske banker tidligere i år, da vi mener disse høringene henger sammen og at argumentene fortsatt er relevante. Finansforbundet er opptatt av like konkurransevilkår og god soliditet i finansnæringen i Norge. Det er flere grunner til dette, en av dem er at norsk næringsliv nyter godt av en differensiert finansnæring med flere aktører.

Vi vil i dette hørings svaret rette oppmerksomhet mot noen punkter i departementets forslag:

- **Det må være samsvar mellom kapitalkravene som stilles og den risiko som foreligger, og dette må saklig og tydelig begrunnes.**
- **Prinsippet om full resiprositet må overholdes.**
- **Forslaget om en prosentvis lik økning i systemrisikobuffer for alle banker vil få uheldige konsekvenser for de mindre og regionale bankene, noe som kan virke konkurransevridende.**

Norsk finansnæring er blant de mest effektive i Europa. Næringen har blitt pålagt en rekke nye regulatoriske krav i de senere år. Norske myndigheter har valgt å legge seg på en «streng» fortolkning av EU direktivene, dette har påført den norske finansnæringen strengere krav enn hva andre utenlandske finansinstitusjoner har blitt pålagt i sitt hjemland. For stramme reguleringer leder erfaringsvis til omfattende kostnadsbesparelser i bedriftene, reduksjon i omfanget av aktiviteter og nedbemanninger blant finansansatte.

Finansdepartementet har utarbeidet utkast til regelverkstilpasninger som er tenkt å bidra til å opprettholde de reelle kapitalkravene på et nivå som samsvarer med risikoen i norsk økonomi. Finansforbundet mener utkastet inneholder noen gode forslag og noen forslag som vil få uheldige konsekvenser for en rekke aktører i næringen, og for lokalt og regionalt næringsliv og innovasjon.

Vi har ved tidligere høringer pekt på viktigheten av like vilkår og rammebetingelser for finansnæringen som helhet, og vi synes det er positivt at utenlandske aktører og filialer nå må forholde seg til de samme kravene og reguleringene som norske aktører. At det må være minst like gode konkurransebetingelser for alle aktører innebærer videre at det må gjelde et prinsipp om full resiprositet, slik at alle særnorske strengere krav gjennomføres med virkning for alle virksomheter som opererer i Norge. Er ikke resiprositet gjennomførbart bør det vurderes å kutte særkrav helt.

Finansforbundet støtter Finansdepartementets intensjon om at norske banker skal fortsette å være solide og opprettholde stabilitet i det finansielle systemet. Samtidig er det samlede nivået på Pilar 1 bufferkrav nå blant de aller høyeste i Europa. Det tilsier at Norge er et av de landene med særlig stor risiko for finansiell ustabilitet, ettersom forholdet mellom krav og risiko skal samsvare. Finansforbundet mener at dette ikke er tydelig nok begrunnet fra departementets side, verken i notatet som nå er på høring eller i tidligere høringer vedrørende kapitalkrav.

Vi har også tidligere etterlyst bedre konsekvensanalyse ved gjennomføring av strengere tiltak og unnlattelse av å utnytte handlingsrommet, ikke kun i favør av strengere krav. EUs regelverk åpner for differensiering av krav til ulike aktører, og vi mener denne muligheten burde vært bedre analysert og vurdert. Videre mener vi at konsekvensene for de mindre bankene og lokale sparebankene som benytter den såkalte standardmetoden burde vært sett nærmere på, og vi støtter Reglerådet som i sin uttalelse sier at konkurransevirkningene av departementets forslag kunne vært utredet nærmere.

Når SMB-rabatten, etter lang tid, innføres vil en sentral del av reguleringen komme på linje med resten av Europa I tillegg vil kapitaltilgangen for SMB-markedet styrkes og deres konkurransekraft økes. Det vil da være meget uheldig dersom effekten av SMB-rabatten uteblir gjennom å innføre uforholdsmessig strenge krav, særlig til de regionale og mindre bankene. Finansdepartementets forslag slik det nå foreligger pålegger alle banker det samme krav til bufferkapital. Bortfallet av Basel I-gulvet vil ikke komme de mindre bankene til gode, og de vil få en reell skjerpelse i kapitalkrav. Dette mener vi er uheldig, og vi mener det strider mot departementets intensjon om å opprettholde kapitalkravnivået og ikke skjerpe det ytterligere. Det er også mindre banker som verken vil få lettelser som følge av at Basel I-gulvet fjernes og som heller ikke har så stor portefølje i bedriftsmarkedet, og på den måten kun vil få skjerpede kapitalkrav. Når Finanstilsynet også har avskåret de mindre bankene fra å benytte seg av IRB-metoden må departementet være påpasselig med at forslag til endring av kapitalkrav ikke vil være konkurransevridende.

Finansforbundet har mange medlemmer som jobber i de ulike bankene og mindre sparebankene i Norge, og vi mener de fortjener å operere på like vilkår som de større bankene. Kapitalkrevende tiltak vil kunne ramme mindre avdelingsbanker hardt, noe som igjen kan påvirke arbeidsplasser og bankenes evne til å finansiere lokalt næringsliv. I en periode der norsk næringsliv trenger kapital for å gjennomføre det grønne skiftet og der man er opptatt av å opprettholde regional sysselsetting mener vi det vil være uheldig. Vi vil også minne om noen hensyn som må tas dersom Finansdepartementet velger å gjennomføre forslaget som er sendt ut på høring;

- **Regulatoriske krav og konkurransevilkår må vurderes i et helhetlig bilde.**

Finanstilsynet har tidligere varslet at de vil se på muligheten for å øke pilar 2 kravene og å pålegge ytterligere marginer på IRB-modellene for å unngå kapitalfrigjøring som følge av bortfallet av Basel I-gulvet. Dersom dette skjer i tillegg til endringene som nå foreslås, kan totaleffekten bli vanskelig å håndtere for en del av bankene. Det er derfor svært viktig at eventuelle tiltak vurderes i en helhet.

- **Tiltakene må synliggjøre økt soliditet.**

Dersom bankene pålegges økte kapitalkrav ut fra et ønske om at norske banker skal være mer solide enn det som ville fulgt direkte av EU-regelverket, er det viktig at denne økte soliditeten er synlig.

Kapitaltilgangsutvalget leverte i 2018 deres NOU 2018: 5 Kapital i omstillingens tid – næringslivets tilgang til kapital. Der peker de blant annet på viktigheten av det lokale næringslivets tilgang på kapital og rammevilkår som opprettholder et bredt finansieringstilbud. Utvalget peker også på at det ser ut til at næringslivet har mindre tilgang til lånekapital i områder uten lokale banker. Menon har også på vegne av Eika-gruppen funnet at tilstedeværelsen av en lokalbank betyr svært mye for lokalt næringsliv. Lokalt næringsliv får tilført 35 % mer kapital i kommuner der det finnes lokale sparebanker, enn i tilsvarende kommuner uten slike banker. Menon dokumenterer videre at lokale sparebanker sikrer næringslivet raskere lån, større og mer lån – uten at tapene og misligholdet øker. Dette understreker betydningen av lokalbankenes kapitaltilførsel for vekst og sysselsetting i mange norske lokalsamfunn, og det mener vi må hensyntas når nye kapitalkrav nå skal utformes.

Med vennlig hilsen

FINANSFORBUNDET

Pål Adrian Hellman
forbundsleder